

Konsumentköplag

[Konsumentköplag \(2022:260\)](#)

[Konsumenträtt](#) - [Konsumentköplag](#) - [Köprätt](#) - [Testa dig själv](#) - [Konsumenträtt](#)

Allmänt om lagen

Denna lag gäller när en **näringsidkare** säljer en vara till en **konsument**. Lagen erbjuder sedan 1 maj 2022 även konsumentskydd när näringsidkare tillhandahåller digitalt innehåll och digitala tjänster.
KKL 1:1, 1:3.

I lagen definieras en konsument som en fysisk person som köper något av en näringsidkare. En näringsidkare i sin tur definieras som en fysisk eller juridisk person som handlar (för vår del, säljer till konsument) inom näringsverksamhet.

För att veta när det är fråga om näringsverksamhet behöver man vidare förstå detta begrepp, det innebär: Näringsverksamhet innebär att en verksamhet bedrivs **självständigt, varaktigt** och med **vinstsyfte**. Självständigt betyder att verksamheten bedrivs på eget ansvar, varaktigt att den pågår över tid och vinstsyfte att den är avsedd att ge ekonomisk vinst.

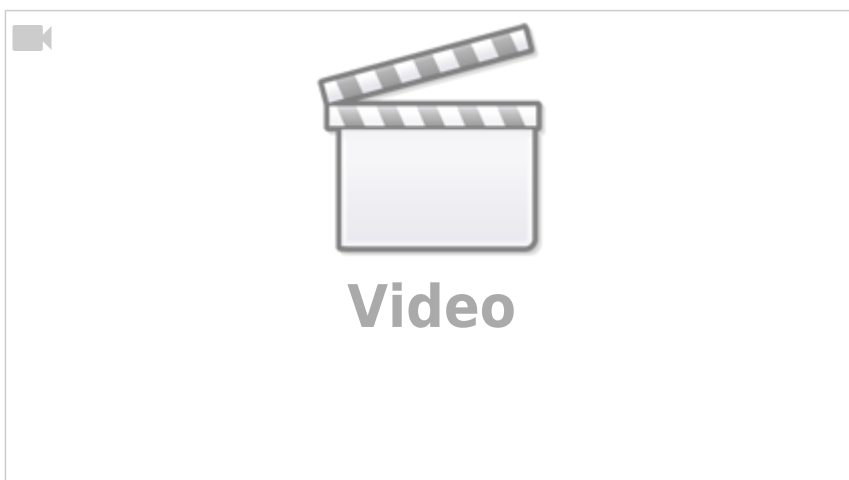
En vara definieras i lagen som "lösa saker" **lösöre**. Vilket betyder fysiska föremål som är flyttbara: möbler, fordon, kläder, datorer, djur.

Lagen gäller även vid byte. Till exempel om konsument byter in en gammal mobiltelefon mot en ny,
KKL 1:5.

Lagen är delvis **dispositiv**, vilket innebär att det avtal konsument och näringsidkare har träffat styr vad som gäller. Såsom vilken kvalitet varan ska ha, dess färg, mängd och tid för leverans. Vissa aspekter kan dock inte parterna helt fritt bestämma över. Om överenskommelsen ger konsumenten sämre rättigheter än vad lagen föreskriver. Då gäller att lagen är **tvingande**. **KKL 1:10.**

Till exempel har konsumenten rätt att **reklamera** en vara inom tre år från köpet, och denna tidsram kan inte förkortas genom avtalsvillkor som begränsar reklamationsrätten till ett år. I sådana fall skulle lagen ändå gälla och "tvinga sig på" avtalsförhållandet.

Avlämnande och risk för vara

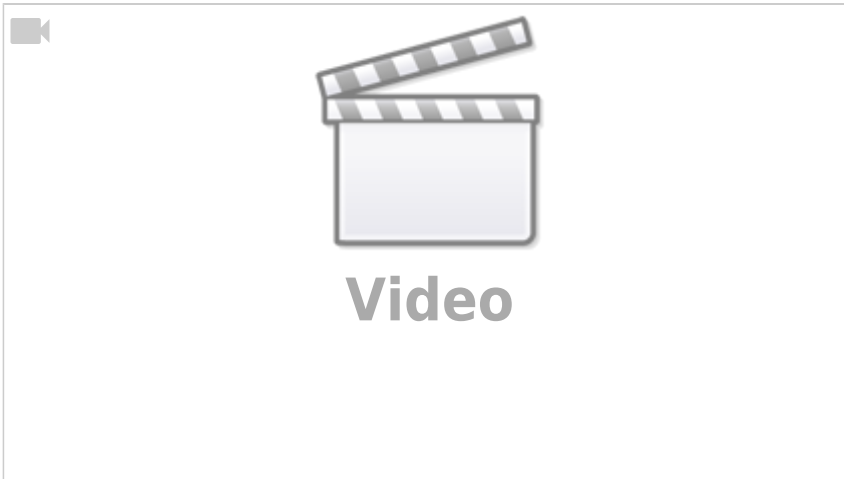

Ett viktigt begrepp inom konsumenträtt är avlämnande, som är nära kopplat till begreppet **besittning**. Besittning innebär, ungefär, att ha "full kontroll" över något. Avlämnande och besittningsövergång styr en rad frågor, såsom:

- Risken för varan enligt **KKL 2:6**.
- Kostnaden om inget avtalats vid leveransen enligt **KKL 2:5**.
- Om leveransen har skett i rätt tid enligt **KKL 3:1**.
- Tidsfristen för när ansvaret börjar enligt **KKL 4:14**.

Om varan försvinner eller skadas innan näringsidkaren har avlämnat den, ligger ansvaret på näringsidkaren att åtgärda problemet, **KKL 2:6**. Näringsidkaren står då risken. En vanlig fråga som kan uppstå vid leverans till hemmet är när en vara anses vara avlämnad. Om en vara ställs utanför dörren till en lägenhet betraktas den inte som avlämnad, eftersom konsumenten inte har tagit besittning av varan. Men om varan kan levereras genom brevkastet har en besittningsövergång skett, även om konsumenten inte är hemma för tillfället. Vad gäller för leverans till en villatomt? Om konsumenten och näringsidkaren har kommit överens om att varan får placeras på villatomten anses den vara avlämnad. Men om varan skulle placeras utanför villatomten är varan inte avlämnad, därför att någon besittningsövergång inte anses ha skett.

Näringsidkarens dröjsmål och påföljder

Avlämnandets tidpunkt påverkar även frågan om varan har levererats i tid eller inte, **KKL 3:1**. Om näringsidkaren inte har levererat varan i tid anses denne vara i **dröjsmål**. Vad som anses vara "i tid" kan beror på avtalet. Om konsumenten och näringsidkaren har kommit överens om en specifik tidpunkt gäller den överenskommelsen. Om parterna inte har enats om en tidpunkt tillämpas lagen, som säger att varan ska avlämnas utan onödigt dröjsmål och senast 30 dagar efter att avtalet ingicks, **KKL 2:2**.

Exempelvis, om konsumenten och näringsidkaren har kommit överens om att varan, en soffa, ska levereras inom fyra månader, har näringsidkaren hela den tidsperioden på sig att leverera. Om parterna inte har kommit överens om någon tidpunkt alls, skulle näringsidkaren antagligen vara i dröjsmål efter 30 dagar.

Platsen för avlämnande bestäms i avtal men om inget avtalats ska varan finnas för avhämtning där näringsidkaren har sitt affärsställe (en butik), **KKL 2:1**. Om man köper en vara via en nätbutik ingår man i princip alltid ett avtal om att varan ska levereras hem till konsument eller till ett utlämningsställe.

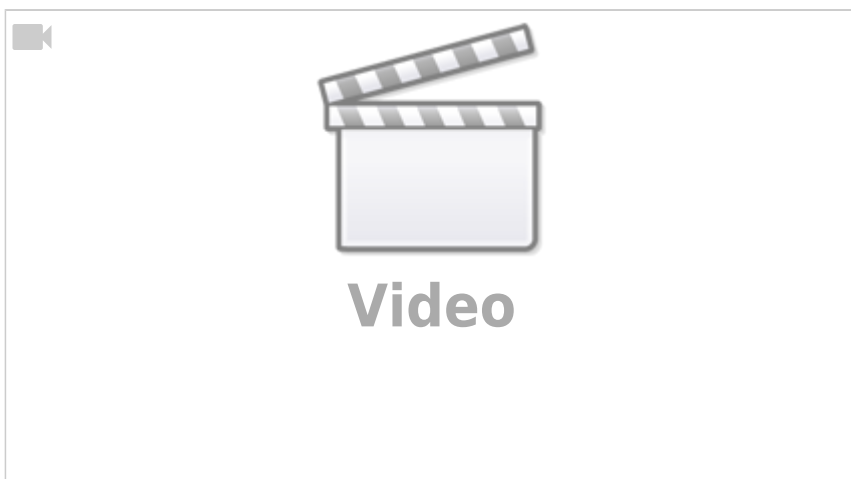
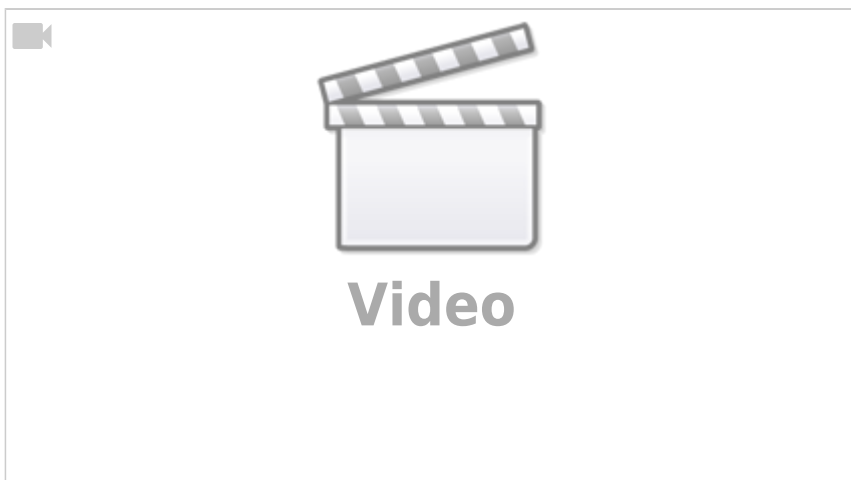
Om det är fastställt att näringsidkaren befinner sig i dröjsmål finns det påföljder enligt lagen, **KKL 3:2**. Konsumenten kan, om betalning ännu inte har skett, hålla tillbaka betalningen. Konsumenten kan också kräva att näringsidkaren fullföljer köpet, det vill säga uppfyller sina skyldigheter och levererar varan. Dessutom kan konsumenten **häva** köpet. Oavsett vilken påföljd konsumenten väljer har konsumenten rätt att kräva skadestånd (mer information om detta nedan).

För att häva köpet krävs det dock att konsumenten meddelar näringsidkaren att denne önskar häva. Utöver det måste ett av tre krav vara uppfyllt, **KKL 3:5**:

1. Det handlar om en situation av "väsentlig betydelse", vilket innebär att förseningen av varan påverkar konsumentens situation på ett sådant sätt att det är rimligt att häva avtalet.
2. Konsumenten har tidigare informerat näringsidkaren om att det är avgörande att få varan på en specifik dag.
3. Konsumenten ger näringsidkaren en rimlig tilläggstid, som inte är orimligt kort, och efter att denna tid har löpt ut och näringsidkaren fortfarande inte har levererat varan kan hävning ske.

Hävning av ett avtal utgör en betydande avvikelse från avtalsrätten, då det innebär att det ingångna avtalet upphör att gälla (i detta fall på grund av näringsidkarens avtalsbrott). Konsekvenserna av hävning innebär att alla **prestationer** (pengar och varor som hittills har levererats) ska återlämnas.

Fel på varan och påföljder

Fel på en vara innebär inte nödvändigtvis att varan är trasig. Lagen uppställer olika krav på varan, och avvikelse från dessa krav utgör fel på varan, **KKL 4:1**. De första kraven hör till det avtal som konsumenten och näringsidkaren har ingått. Enligt lagen gäller att om konsumenten och näringsidkaren har kommit överens om köp av en viss vara med särskild kvalitet, färg, storlek, funktionalitet, etc., så ska dessa överenskommelser gälla. Avvikelse från avtalet utgör fel på varan. Detsamma gäller om konsumenten har angett ett visst användningsområde som näringsidkaren har godtagit, då utgör det fel på varan om varan trots allt inte kan användas för det avsedda ändamålet.

Exempel: Om en konsument köper en grön tröja men näringsidkaren levererar en gul tröja, så är det fel på varan även om tröjan i sig inte är trasig.

Utöver [avtalsenlighet](#) ställs det i lagen upp ett antal krav som gäller utöver vad parterna har kommit överens om, **KKL 4:2**. En vara ska vara ägnad för det ändamål som varor av samma slag normalt används till. Om konsumenten har fått se ett prov eller en modell måste den slutgiltiga varan motsvara provet/modellen. Varan måste även i fråga om egenskaper, hållbarhet, funktionalitet etc. motsvara vad man som konsument med fog kan förutsätta med hänsyn till varans art.

Dessa objektiva krav är **tvingande** och kan inte avtalas bort. Om konsumenten går med på att varan avviker från ovanstående krav måste konsumenten godkänna avvikelserna separat. (Tidigare kunde varor säljas i "befintligt skick", vilket innebar att man köpte varan i det skick den var, men en sådan friskrivning gällande de objektiva kraven skulle inte längre vara giltig.)

Vidare ställs det krav på att näringsidkaren informerar (upplyser) konsumenten om sådana omständigheter som skulle påverka köpet och som konsumenten med fog kan förvänta sig att bli informerad om, **KKL 4:3**.

Samtliga tre krav - de subjektiva, objektiva och bristande upplysning - kan utgöra fel på en vara, **KKL 4:5**. Och med samma logik som vid dröjsmål börjar man med att konstatera avtalsbrott (dröjsmål/fel på vara) för att sedan välja påföljd.

En vara kan avvika från de objektiva kraven om näringsidkaren har informerat konsumenten om avvikelserna och konsumenten separat och uttryckligen godkänt avvikelserna, **KKL 4:6**. Det gäller t ex vid försäljning av begagnade varor.

Näringsidkaren ansvarar för fel som kan uppstå i tre år. Men ansvarar endast för fel som funnits vid avlämnandet, **KKL 4:14**. Om konsumenten själv har sönder varan genom felaktig eller oförsiktig användning har näringsidkaren inte någon skyldighet att hjälpa konsumenten. Frågan om ett fel fanns vid avlämnande eller uppstod senare kan vara svår att besvara. Därför finns det en regel till fördel för konsumenten som säger att ett fel som visar sig inom två år från avlämnande ska vara näringsidkarens ansvar om denna inte lyckas bevisa att det är konsumenten som orsakat felet, **KKL 4:17**. Man pratar om **ursprungliga fel**. Näringsidkaren kan lyckas bevisa att konsumenten orsakat skadan om det är uppenbara kross- eller tappskador till exempel.

Påföljderna vid fel på vara kan vara att hålla inne betalning, kräva avhjälpning, begära omleverans, begära prisavdrag samt häva köpet och begära skadestånd, **KKL 5:1**.

För att överhuvudtaget kunna kräva påföljd måste konsumenten **reklamera** (meddela) näringsidkaren om felet i varan och vilken påföljd man önskar. Detta måste ske inom två månader från det att konsumenten upptäckte felet, **KKL 5:2**.

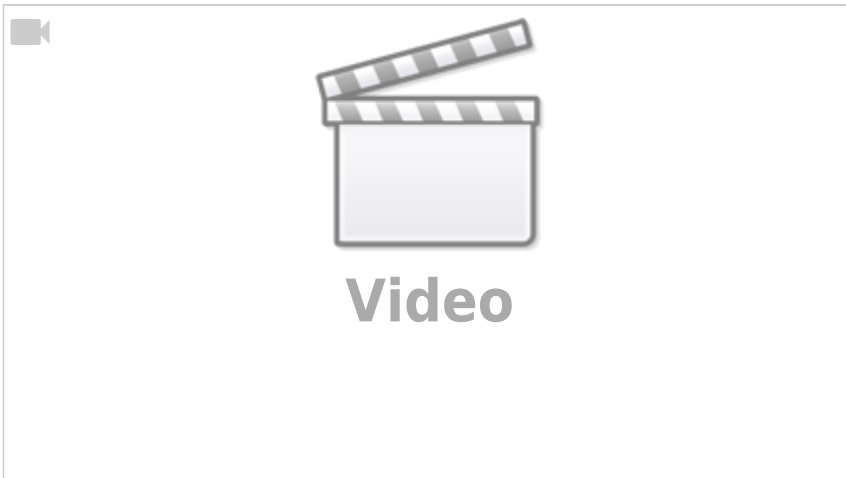
Att hålla inne betalning är endast aktuellt om konsumenten inte har betalat hela beloppet för varan. Rätt till avhjälpning och omleverans innebär antingen att varan repareras eller återställs så att felet inte längre föreligger, eller att näringsidkaren levererar en helt ny vara.

Näringsidkaren har viss handlingsfrihet att välja åtgärd, vilket beror på typen av fel och främst på kostnaden för att åtgärda felet. En näringsidkare vill troligtvis i första hand försöka reparera varan innan man ersätter den med en helt ny, **KKL 5:4**. Samtidigt får åtgärden inte vara till väsentlig olägenhet för konsumenten (till exempel medför stor besvär). Vid omleverans ska näringsidkaren stå för alla kostnader för att hämta och leverera den nya varan, **KKL 5:6**.

Även om konsumenten begär en annan påföljd har näringsidkaren rätt att försöka avhjälpa felet eller genomföra en omleverans, **KKL 5:5**.

Konsumenten har även rätt att begära prisavdrag som motsvarar felet samt att häva köpet, **KKL 5:8**. Dock är det inte aktuellt att häva köpet om avhjälpande eller omleverans är möjligt. Först när avhjälp eller omleverans inte är möjligt, eller om näringsidkaren har misslyckats med att genomföra dem (i vissa fall kan konsumenten behöva tåla flera försök till avhjälpning), blir hävning aktuellt. Under vissa omständigheter, beroende på allvaret i felet, kan konsumenten häva köpet omedelbart.

Skadestånd

Ovan anges att konsument har rätt till skadestånd vid krav mot näringsidkaren. Det gäller vid både dröjsmål och fel på varan. Gemensamt för båda fallen är dock att konsumenten faktiskt lidit en ekonomisk skada pga. näringsidkarens avtalsbrott, **KKL 6:1**.

Man pratar om något som heter det "positiva kontraktsintresset", vilket innebär att konsumenten ska hamna i den situation hen hade befunnit sig i om man avtalet uppfyllts.

Exempel 1 K har köpt en badrumskran som inte kommit fram i tid. K hade bokat in en rörmokare som skulle installera kranen. K avbokar rörmokaren som då tar ut en avgift på 300 kr. Det är en kostnad som K skulle kunna kräva i skadestånd från näringsidkaren. Enligt det positiva kontraktsintresset skulle K inte ligga ute med 300 kr utöver priset för kranen, om den hade kommit i tid.

Exempel 2 K har köpt en cykel för 5 000 kr som aldrig levereras pga dröjsmål från näringsidkaren. K behöver en dock en cykel eftersom hen cyklar till jobbet på den. K köper en liknande cykel från ett annat företag, men då kostar cykel 6 000 kr. K har lagt ut 1 000 kr pga avtalsbrott. Mellanskillnaden på 1 000 kr kan utgöra skadestånd.

Enligt lag ska alla kostnader som konsumenten har haft pga avtalsbrottet ersättas av näringsidkaren, **KKL 6:3**. Det gäller även så kallat "täckningsköp" (se exempel 2 ovan), vilket innebär att konsument vid hävning köper en liknande vara någon annanstans, men till ett högre pris. Den mellanskillnad som uppstår kan konsumenten begära i skadestånd från näringsidkaren som begått ett avtalsbrott. Vid ett täckningsköp måste konsumenten välja ersättningsvara med omsorg, **KKL 6:4**.

Det finns en möjlighet för näringsidkaren att slippa ansvar, **KKL 6:1**. Om man kan visa att anledningen till avtalsbrottet beror på något som ligger utanför näringsidkarens "kontrollansvar". Kontrollansvaret är omfattande och endast sådant som näringsidkaren skäligen inte kunnat förväntas att räkna med och som man inte skäligen har kunnat undvika eller övervunnit är godtagbara ursäkter (tänk ungefär naturkatastrof).

From:

<https://www.juridik.kristiansen.nu/> - **Juridik på gymnasiet**

Permanent link:

<https://www.juridik.kristiansen.nu/doku.php?id=konsumenraett:konsumentkoeplag&rev=1789984222>

Last update: **2026/09/21 09:50**

